شیعر

سەباح ڕەنجدەر

سەد و یەکشەوە

داوا

تکایە ئەم داوایەم لێ وەربگرن
نازانم چاوم بە بینینی چی
گەرم بکەم و لە پێناو چیدا بمرم
وەلی دێوانە بۆ ئەوەی چاوی
بە بینینی کۆچی خێڵەسات گەرمدا بێت
پێوستی بە درەختێکی
چوار وەرزە بەردار هەیە
کاروانچی لە سەر گەڵاکانی نان بخۆن

پەڕەمووچ

کە بەدیع باباجان لە دایک بوو
بۆ ئەوەی خەونبینینی بەهێز بێت
پەڕەمووچ بە سەر لانکیدا ڕژا

شاعیرانی کلاسیک
له خەونێکیدا کە ئاوی شەوی
پێشکێش بە مێوانەکان دەکرد
خۆیان پێناساند
سەیرانی زۆر و پیاسەی لەگەڵدا کردن
له ڕووباری زەڵم
ڕاوە ماسی و مەلەکردن بووە خولیایان
قولاب و داویان بەو تریفەیە سپارد
کە لە ناو ئاودا دەمێنێتەوە
کۆمەڵێک یادگاریان
لە گوێچکە ماسی شاردەوە
من ئەو گوێچکە ماسییانەم بینیوەتەوە
یادگارییەکانیان
وەک گردێکی ئەفسووناوی
لە ژیاندا دەهێڵمەوە

واقوڕمان
ئاگر لە دەست و پەنجەی شیرینەوە
مەشخەڵی بەرزبووەوە
وەفایی لە سەر پەیژە
ڕوخساری ڕەنگی تێدا مرد
قەڵەمی دەست و پێی شکا
سەرکەوتن و دابەزینی لە بیرچووەوە
خەون بەوەوە دەبینێ
لە سەر پەیژە نەمێنێتەوە
بۆ ئەوەی ئەوە لە بیر خۆی بباتەوە
کە ئاگر کۆچی پێکردووە
شیعرێکی کردە ئازار

پەراسوو

مەولەوی لە گەڕانەوەی ڕێورەسمی
ئیجازەدانی فەقێیەکی
لە سێبەری قۆزاخەیەکی ئاوریشم
ئەسپە گوێڕایەڵەکەی ئامۆژگاری کرد و خەوت
خودا یەک دوو پەراسووی دەرهێنا و چاندی
ژن و گوێزی هەورامان
بە بای پەڵە وا ناسک و پڕبوونە

سادەبوونەوە

مەوداکان لە شادمانی دیداری کێ
دەستیان پێکردووە و بۆ کێ جوانن
گۆران هەندێک
نۆکی برژاو و قەلەخەرمان و باوی
خستە گیرفانییەوە و لە پرمەی گریانی دا
لکی ئاڵۆزی دارمازوو سادەبوونەوە
با سادەیی ببێتە
چاوساغی کاروان و شادمانی دیدار

ئاشنایی

بەیانییەکی زیوینە و ئاوی نەمریی بەم و بەو دەدا
هەڵمی نانی گەرمیش
بەختەوەری خێزان و ڕۆژە
لە ناو گوڵەکاندا چەند ڕستەیەکی شیعرم
بەخەبەر هێنا
لەگەڵیان دانیشتم
دیوانەکەمیان لە باوەش گرت
تیشکی ئەوەی پێوستە بکرێت درەوشایەوە

هەموو بانگ کردنێک بۆ ئاشنابوون بە گوڵ
هی خۆشەویستییە
خۆشەویستی گوڵی لە بیرنەچوونەوە دەڕوێنێ

ئاوریشم

ئێمە هەموو گۆڕانی زەمین و ئاسمانمان ناسی
کوڵمی پڕ و ئاڵت
کە بەرەو تۆ و دەرگایەکم دەبات
بە سەر زەمین و ئاسماندا کراوەتەوە
لە دەمی باشدواوم نزیک بکەرەوە
گەزەم لە میوە دا
لە شوێنی ددانم ئاوریشم
بۆ جل و بەرگی ئادەم و حەوا پەیدا بوو
تاج دانێ و چاوم گەرم بکە
چاوەڕوانی بۆ دوای مردن خامۆشییە
گەرمایی هەست و ختووکەی بەهرە و فڕین
دەمی خۆم بە تۆ دەسپێرم
گەرووم شیعرێکی خەمناکی تێدایە
ئەم شیعرە بهێنە ناو دیوان
مانگ دێتە ژوانی زەوی

دەست

مانگ دەستی خستە ناو دەستم
پەیمانی ڕوانینمان مۆر کرد
قاوەی ئاسوودەیی دوای بڕیارمان خواردەوە
تا پێڵووم خوناوی لێکەوت
بێ پاشماوە ونبوو
دەبێ تا دەرکەوتنێکی دیکە ئۆقرە بگرم
ڕۆبۆت و منداڵ لە ناو گوڵاندا

شۆڕشێک بەرپا دەکەن
دەستەکان وەک دەستی خدری زیندە
پاک دەکەنەوە و پاشان
چلچرا و ترپەی دڵ
دەکەنە پەیام و بوونی پێ کۆدەکەنەوە

مەشخەڵ

دەموچاوی ژنی دوو گیان
ئاگای لە گەشەی گەڵا و گوڵ هەیە
بەهار گەنجینەی گەورە و مەشخەڵی
دەستی دایە زەمینە
مراوی کێوی کە گیرۆدەی ئاوە
حەزی خۆنقومکردن و مەلەوانی نییە
خۆی دەشوات و بە سەر چارۆگەی پاپۆڕ
دەنیشێتەوە و خۆی دەداتە بەر خۆر
هاوەڵی ڕاوچییەکان دەکات
چاوەڕێی کەسێکە
ناونیشانی هەموو کەسێک دەزانێ

کۆشک

پیاوێک بە ناوی نالی چووە
کۆشکی ئەمارەتی بابان
کەس لەوێ نەبوو
لە پێناوی خەونبینینێک مایەوە
سەری لە ناو پەنجەرەیەک دانا و خەوت
بەیانی وەک هەموو بەیانییە ڕوو لە خێرەکان
زوو لە خەو هەستا
لە سەر گردی بەرانبەر مالان
درەختێکی ڕوواند

به سالی گوت زۆربەی ژیانم
لە ڕواندنی ئەم درەختەدا سەرف کرد
به چی دەچێ و دەبێتە چی
کە یاداشتی بزربووی
دوازدە سوارەی مەریوان
لە سێبەریدا نەدۆزرێتەوە

پەلە

بەیانی چاوم لە ناو چاکەکاری دەسووڕێتەوە
فریای سروەی نەرم دەکەوێت
بە ئارەزووی گەرمەوە باسی ژیان
لەگەڵ ئەو هەڵمە دەهێنمە گۆڕێ
لە گوڵەکانی باخچەی ماڵم بۆن دەفڕێنێت
کەس هێندەی هەڵم
هەڵپە و پەلەی نییە بۆ بەرزبوونەوە
خودا ئاسمانی پڕ کردووە لە سەرسامی
گەنجینەی ئەوینی خۆشی دەدات
بە هەموو کەسێک

بەخشین

ژیانی خۆم کردە چەند وشەیەک
زایەڵە
نوێژ
پەنجەرە
خۆری بەخت گەشیم شیعر
کێڵگەی خۆزگەخوازی دۆزییەوە
هێزی بەخشییە ڕووەکەکان
لە سەر کورسی خۆی دانیشت
بەر پێی هەموو تاج بوون

پاشاکان لە بەر پێی نزیک بوونەوە
تاج لە گەرووویان گیربوو
بووە خاچ و پاچ

پەڕاندنەوە

شێر دارستانی ئەوبەری
بە پڕ ئاسکێ گۆشتن و کەروێشکی خرپن زانی
هەوڵی پەڕینەوەی دا
فیل وەک یارمەتی
لووتی خۆی بۆ درێژ کرد
لە سەری دانیشت و دەستەکانی بە گوێیەوە گرت
لە رووباری بێ بوار پەڕاندیەوە
ئەسپی باڵدار حیلەیەکی کرد
گڕی ئەم پەڕاندنەوەیە چەند بەدفەڕە

مێروولە

مێروولە بە نینۆکی پێم بەرزبووەوە
لە ناوچەوانم پشووی دا
دەمامکی کردەوە و تەماشای چیای کرد
مامز فەرمووی لێکرد
گوتی دەتوانی شارت بهێنیتە ناو شاخەکانم
کەو رایسپارد
گوتی ئەگەر بتەوێت لەگەڵ هێلکەکانم
لە گەرمی و ساردی دەتپارێزم
پڵینگ بڕوای بە هێزی مێروولە هێنا
گوتی ئایین و ویژدانم
دەهێنمە سەر ئایین و ویژدانت
مێروولە دڵی بەوە خۆشە
خۆی بە چی بچووێنێت

خاوەن شکۆ خۆیەتی

زەلیل

کۆمەڵێک درەخت
دەستیان خستووەتە سەرشانی دیوار
میوەیان بە هاتوچۆکەران بەخشی
پەرژین بووە زەلیلی دەستیان
لە پێشبڕکێ لەگەڵ بەرانبەر
نەرمی نواند
زووش بە نیشانەکانی پاڵەوانی گەیشت
ئیدی شێوەیەکە لە ناو باران
پیاوێک لە هەموو شوێنێک
پێک لە دەستی دایکە زەمین وەردەگرێت
مەست بە جوانییەکانی خوا کرد

دەف

ئەمشەو کەم خەو بووم
چاوم لە ئاسماندا لە ناو یار و دیارەکانی
دەسووڕایەوە
بازنەی بە دەوری ئەستێرەی بەرەبەیاندا
دەکێشا
دڵ ئارام و ئاسوودە دەنگی هەڵبڕی
ئەی خودا دەنگێک لە دەف هەستێنە
چەترێک بە سەر خەوخۆشەکان بکەرەوە
دەف و چەتر لە شێوەی نانن
نێوان دەف و چەتر
کێڵگەی قامیشی شەکرە

سۆما

بنیشەوە لافاو ئەی دیکتاتۆری سەر لێتێکدەر
بە لەرزە و مووچڕکی دڵ هەست پێدەکەم
چایخانە هاوینییەکانی شار و گوڵدانی
پێش دوکانی زیو فرۆشەکان هەڵدەگرێت
لە دڵ لێدانێکدا
درەوشاوەترین ئەستێرەم لە ڕێگادا لا دەدا
ئیدی بۆ ماوەیەکی دوور و درێژ ناتوانم
لە لێواری شەقام دانیشم و بە ئومێدەوە چاوم
بە کیژە چاوبازەکانی شار ڕوون بکەمەوە
نێرگز چاوی پڕ سۆما و ڕوونە
تیشکی گڵۆپیش لە ڕۆژدا مردووە

قەتماغە نەگرتن

سەرچاوە دڵ و چاوی لە دوای ئەو پارچەیە
لێی جیادەبێتەوە
بۆیە وەک ژنێکی بە بەزەیی
چاوی دوور هەڵخستووە
بێپشوو دەگری و بەردەوام برینی تێدەکەوێت
خان و مانە بە هەزاران جۆگەلەی باڵندە لە لێوار
تەماشای بەژنی باریکی خۆی کرد
پێویستە
بیر لە دەوروبەر بکەمەوە
بریقەی ڕوخساری بۆ دەوروبەر
گرینگ و بە هانا هاتنە

ڕۆڵ

ئەو هەموو ئەفسوونانە چین

ڕژاونەتە سەر تەختەی شانۆ
داوای ڕۆڵیانە و بەکامی دڵ بیگێڕن
هاوارێکی هەڕەشە ئامێز
لە چاڵێکی تاریکەوە سەری هەڵدا
ڕەنگی ئەم زەوییەم بۆ ناگۆڕدرێت
ڕەنگی ژیان
لە دوو باڵی تەنکدا نهێنییە
نهێنی باڵندەیەک بوایە
ئێوارەیەک هەر بە سەر سەرمدا
جووکەیەکی دەکرد و ڕەت دەبوو

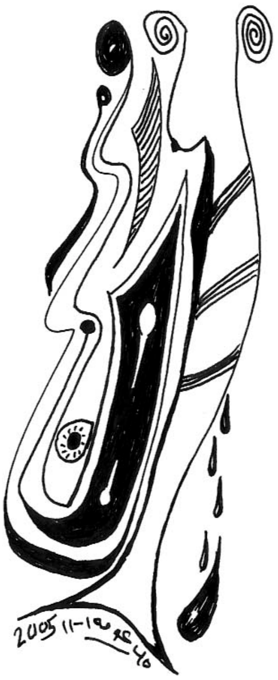

پاککردنەوە

دروود بۆ باڵندەی گۆشتخۆر
دەنووکی پرشنگدارە
ناهێڵێت زەوی بۆگەن بکات
مرۆڤ ئەو پرشنگەی لە خۆ ئالاند
کۆمەڵێک وێنەی بە سەر زەوییەوە
پەرشوبڵاو کردەوە
مەشخەڵی ئاگرێکی کردە دیاری ئاسمان
بە دیاریەوە
سڵاو لە ڕێبواران وەردەگرێتەوە
دڵخۆشە بە ئاو و هەوا
عەوداڵیشە ئەوە بزانێت
چ شتێک وا لە تەمەن دەکا
ئاوا بێباک بڕوات
کۆشکیش زۆر بەرز ببێتەوە بزر دەبێت